

Ósek mugu rinda fyrri ósemjurnar í Tinganesi:

Topparnir skikka sær sum óargaligir smádreingir

— Í fyrsta prátinum segði tú, at peningurin til samferðslulógur partvis datt burtur ímillum fingrarnar á hesum landsstýri. Hvat meinti tú við tað?

— Samgongan segði seg vilja fremja munandi sparing í ilógum á samferðslu-ókinum. Serliga undirstríkar lógmaður ferð eftir ferð, at landsstýrið hevur stóðgáð sokallaðum sekunderum og óproduktivum ilógum. Ein skuldi tá hildið, at hetta sýndi seg í figgjarlógnum og samlaða brúkinum sum ein sparing, ið kundi verið nýtt á øðrum samfelags-ókinum.

Men við hesum sum við mesta av tí, landsstýrið tekst við, er einki samsvor millum veruleikan og tað, teir siga. Lita vit at almenna brúkinum á hesum øki er tað ikki minni, heldur tvørturímóti, og fylgigjandi figgjarlóg hevur ein ógíligan vøkstur.

Afturat víta vit, at landsverkføðingstovnurin hevur havt tað vanligu yvirforbrúkið uppá góðar 20 mill. kr. árliga, so hetta sparitis er, sum eg fleiri ferðir havi ávíst, spari-reyp.

Sama er galdandi við játtanum til strandferðslu-endaðal. Ov smá tøl eru sett á figgjarlógina og skerjingar gjøgnumferðar í tænaðstuni uttan at hetta hevur borið sparing í sær í almenna forbrúkinum. Tá av fjarðví vóru 30 milliónir nýttar mótevís 16 milliónum jattaðum.

— Hvat heldur tú um tað seinasta viðvíkjandi helikoptaraflugving í Føroyum?

— Gongdin í helikoptaramálinum er enn eitt dømi um, hvussu planleyst, skilaleyst og tilvildarligt landsstýrið fer fram og júst hesi fyrri brigdi gera tað, at tað ikki er møgulegt at spara. Einasta úrslitið fyrri borgaran er ein skerd service. Harumframt eru ávíst stór projekt, sum fyrr ella seinni skulu gjøgnumførast skotin út í tað óvissa, til eina tíð, tá tey fara at kosta nógvur ferðir meira enn í dag. Eisini fer peningur fyrri skeyti, tí amboðini til hesi arbeiði skulu rentast, hóast tey hava verið ónýtt, eitt nú í Kallsoynni.

Tá lógmaður við brask og bram fyrri tveimum árum síðani kunngjordi,

at nú skuldi sparast eitt tveysiffráð milliónatal í samferðslulógnum við at stóðgáð tunnilsgerðini til Trollanesar og minka havnaprojektíð í Skopun kom Tyrllu flugvingin fullkomuliga ófyrirreikið inn á okkum. Kanska tí menn hildu at neyðugt varð við einum plástri á sárið, tá ið drastisku skerjingarnar skuldu svølgjast.

Meðan undanfarna samgonga setti helikoptara lendið á gerð, kannaði samskipan av tænaðstonsku sjóverjunar við eina føroyska helikoptaraflugving til útoyggjar og sjóverjuendaðal, avtalaði við privatmenn eina royndarflugving við litlum helikoptara, sum telefonverk, sev og aðrir leigaðu ávíst tímatal, so kom Tyrlla nærum sum úrslit av eini grillu sum yvir hals og herðar varð sett í verk uttan atlit til kostnað og flutningstørv hjá ferðafólki.

Tá summarflugvingin við Tyrllu var av, stóð greitt, hvat ein slik flugving fór at kosta, nevniliga eftir stuttari tíð einar 18-20 mill. kr. árliga. Nú verið langt frá mær at siga, at hetta var ómikið at nýta í service fyrri tey, sum eru verri fyrri og búgva á út-plássum okkara um so var, at hetta ikki kundi gerast biligari. Men vitandi, at hetta kundi gerast munandi biligari og vitandi, at hesin peningurin skuldi fáast til vega innan strandferðslu játtanina uppá 16 mill. kr. — frammanundan 14 mill. kr. ov litið — vildi tað verið ófor-svarligt at atkvoða fyrri eini stytri framleingjan av Tyrlluflugvingini soleiðis sum landsstýrið bað um heystið 1981.

Vit mæltu tí figgjar-nevndini til at lata kann-ingararbeiðið halda áfram, sum menn vóru farnir undir, at bjóða hesum monnum óekonomiska trygd, soleiðis at teir kundu í eina tíð veita ta service, sum útlássini hava fyrri neyðini og síðani taka stóðu til endaliga loysn í málinum, har tað almenna rindaði neyðuga kostnaðin av at hava eina tíðarhóskandi rokt av út-plássunum annaðhvørt við at tað almenna sjálvt keypti helikoptara ella við at tað almenna gav neyðug iskoyti til privatan helikoptarakastur. Hetta var felt í figgjar-

nevdini, samstundis var ógjorligt at fáa at vita, hvaðani peningurin til rakstur av Tyrllu skuldi takast.

Tað vildi tí verið ófor-svarligt at atkvøtt fyrri framhaldi av so dýrari flugving sum Tyrlluflugvingini. Tað vildi verið at dripið helikoptaramálið í alla framtíð. At nógv er í hesum sæst av, at hallið hjá Strandferðsluni enn ikki er jattað, at millión-irnar sum Tyrlluflugvingin kostaði, eru ikki jattaðar, tær eru hornvar úr lands-kassaroknskapið fyrri-bils, hóast vit mugu ganga út frá at Mærsk hevur fingið sin pening.

Meiningin er so hon, at tað, at Tyrlla ikki helt fram, bjargaði helikoptaraflugving frammyr, og fekk landsstýrið at arbeiða við skilabetri upp-skotum?

Ja og nei...

Stórværður til smápláss

— Hvi heldur tú teir so ikki kunnu koma til eina endaliga semju sum eisini javnaðarflokkurin, tjóð-veldisflokkurin og fram-burðsfl. kundu atkvøtt fyrri.

— Hatta er nær nærum ein gáta.

— Hvussu stórværður er túvurin á eini helikoptaraflugving í Føroyum?

— Tað er fyrst og fremst Stóra Dimun, Mykines, Koltri, Flugoyggin og Svinoyggin, sum hava ein veruligan tørv fyrri regluligum sambandi við helikoptara. Afturat teimum fyrribils Gásadalur og Trollanes, til bergholmi eru gjord. — Tað er givið, at til henda tørv er ikki neyðugt við einum stórum helikoptara. Vit vita m.a. úr Grønlandi hvussu dýr ein tænaðst við stórum flogforum er at reka.

Tørvurin hjá nevndu plássum kundi verið noktaður fyrri ein rimuligan pening og samstundis áttu vit ein helikoptara til bjargingarendamál og ávíst sjóverjuendaðal.

Men teir — kanska serliga lógmaður og landsstýrismaðurin í samferðslumálum — hildu, at tað vóru so margar aðrar uppgávur sum kundu verið loystar við helikoptara, soleiðis, at strandfarskipini kundu sigla minni. Hetta kundi ein sjálvsagt ikki góðtaka, tí vanlig

rututænasta millum stórplass við helikoptara istaðin fyrri við skipi kom bert at kosta tí almenna eyka.

Sjálvsagt hava allir politikarar og politiskir flokkar skyldu til at nýta tann pening, sum er neyðugur fyrri, at útoyggjarnar skulu verða nokunlunda javnt stillaðar við tað sum stendur øðrum ókinum í landinum í boði, men vit skulu hava bestu servisuna fyrri tað sum tað má kosta og einki harut-yvir.

— Hvat hevði javnaðarflokkurin gjørt í hesum máli, um tit sotu í landsstýrinum nú?

— Ja so høvdu vit samtykt eina loysn sum líkist hesari. Ein helikoptari við 5-8 ferðaflokkasessum, lyftiorku uppá 500-700 kilo til at loysa tær uppgávur sum eitt nú SEV, telefonverkið, aðrir almennir stovnar, bondir og privatmenn hava fyrri at leiga eitt slíkt far til ávistar uppgávur.

— Skal ein slíkur helikoptari keypast ella leigast, og eigur tað almenna ella privat felag at reka hann.

— Hann skal keypast, men sjálvsagt skulu menn vita, hvat tað er teir keypa. Eg haldi, tað var mest hóskað, at tað almenna rak ein helikoptara, sum hevði ta uppgávu at nokta samferðslutørvin hjá útoyggjunum. Annars hevði eg sum aður frásagt einki havt ímóti at lata privatum iskoyti at rokt hesa tænaðst, um tað visir seg, at tað var tann biligara loysnin. Hetta skutu vit upp fyrri góðum ári síðani, soleiðis at vit vistu, hvat slíkt privat tænaðst kostaði.

— Hvat hevur tú so at siga til, at eingin flugving verður í ár heldur?

— Ja, fyrri tey, sum hava heil stóra tørv — sum nevnt fólkíð á Dimun, Mykinesi, Koltri, Flugoygni og enn partvist á Svinoyinni, Trollanesi og Gásadali — má hetta vera eitt sera stórt vónbrot, og eg haldi heldur ikki, at tað kann góðtakast, at tann loysnin, sum Hilmar Kass boðar frá í blóðunum, at kann samgongan ikki semjast, so verður eingin flugving kann góðtakast. Tað er at lata ósek rinda fyrri tær ósemjur, sum finnast í landsstýrissamgonguni. Tá ið tað finst

Prát við Atla

I dag viðgera vit «Helikoptaramálið» og nema eisini við aðrar samferðsluspurningar

Lagt til rættis: Jan Müller

ein veruliga stórværður meirluti í lótinginum, sum er tilreiddar at rinda tann pening, sum ein slik service kostar, so má hetta koma til sjóndar við at nakað verður gjørt sum loysir málið beinanvegin.

Tað er ótalandi, tað er óacceptabult, tað er ódemokratiskt, at grein 13 enn einaferð skal lata ósek rinda gildið fyrri at topparnir í samgonguni skikka sær sum óargaligir smádreingir. Hetta er tverri einki eindomi, vit siggja jú í so mongum, at tað sum lógmaður kallar sparing, tað er at lata tey veikaru og tey, sum eru verri fyrri rinda tað almenna yvirforbrúð, sum hann fremur aðrastaðni í samfelagnum. Seinasta dømið er heimahjálpin.

Annars undrar tað meg sera nógv, at Hilmar Kass, sum hevur lagt so stóran dent á, at tær privatu royndir, sum eru gjordar á hesum øki, skuldu bera til eitt úrslit, nú bert yppir óksl og sigur, at so verður einki í ár. Tað hevði verið manns-ligari um hann sló nevan í borið og segði, at nu má og skal ein loysn finnast, ein loysn, sum skil er í, ein loysn, sum kann fremjast fyrri ein rimuligan pening og ein loysn, sum ikki tekur burturav teirri service, sum vit frammanundan hava aðrastaðni í landinum.

— Men hevur so lands-

stýrið framt slíkar skerjingar sum hasar tú nevndi?

— Landsstýrið hevur framt munandi skerjingar eitt nú í ferðatælanini hjá strandferðsluni, uttan at hetta kortini hevur borið nakra sparing í sær, og sum eg skilji, eru uppskotið til ferðatælanina fyrri komandi summar heilt burturvíð.

Har eru munandi niður-skurðir og kortini visir figgjarlóguruppskotið, at tørvurin og brúkið hjá strandferðsluni sum so kemur at leggja um 35 mill. kr. (Teir hava fyrribils sett 29 á uppskotið)

Sammata vit við árið í ár, so er neyðugt at jatta 7 milliónir eyka, og hava vit í figgjarnevdni saman við øðrum flokkum skotið upp at jatta hendað pening men samgongan sigur nei. Heldur ikki vil hon verða við til at finna tær 3 hornvnu Tyrllumilliónirnar. Men við hesum sum við so mongum øðrum. Ein sigur at yvirnýtsla má ikki vera í hvussu so er ikki ójattað yvirnýtsla, men bæði hjá landsverkføðingstovnum og hjá strandferðsluni og øðrum almennum stovnum fer framhaldandi ein ójattað yvirnýtsla fram.

So kann sigast, at hetta er einki nýtt, og tað er rætt, men tað nýggja er, at sitandi samgonga svor uppá at slíkt skuldi ongan-tíð henda aftur.